1872. XVII. évfolyam. 13. szám. Csütörtök, január 18.

Megjelenik **mindennap** a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 frt, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizethetni Demjén L. és Keresztesy Pál urak kereskedésében, hól egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordautcza **122.** sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvétetnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztesy Pál papirkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutcza 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Voglernél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seillerstätte 2.)
Nyilttéri czikkek: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.
Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Fölhivás a jóltevő szivekhez!

A társadalom annyi sajgó sebe között, melyek minden nemes szivnek egyként fájnak, egyik legfájdalmasabb az, hogy a mikor a nyomor és gyermeke, a bün, a szánakozás ajtaján bekopogtat: akkor már csak rongytakarót, vagy szemfedőt kérhet és nyerhet, de **gyógy-balzsamot** többé nem...

A jótékonyság intézetei nem is tagadják meg tőle az utolsó menhelyet, mely egy kis megpihenést nyujt a szerencsétlennek s a társadalom szemei előtt elrejti a sebet, mely annak testét emészti.

De a seb azért, bár elleplezve, még is **megvan,** s a pusztitást, melyet közöttünk okoz, mindnyájan fájó tehetetlenséggel szemléljük. Pedig csak **gyökerén** kell megragadnunk a bajt, s a seb — lassan bár — de biztosan begyógyul.

A társadalom azon szerencsétlen tagjait értjük, kik támasz, segély, vezetés nélkül maradtak el már életük legelső kezdetén, s kik igy elhagyatva menthetetlenül a nyomor és bün gyermekeivé növik ki magokat, pedig idején fölfogva, szeretettel ápolva és nevelve, átok helyett, a társadalom hasznos tagjaivá s igy áldásává fejlődhetnek.

Alólirottak a társadalom örvényének szélén álló, de annak számára nevelés által megmenthető **árva leánykáknak** árvaházat (szeretetházat) tervezünk Kolozsvárra.

Fölkérünk ennélfogva minden jótékony érző szivet, hogy tekintsen-tekintsen szét saját környezetében, ha nem lát-e számos nyomorultat, ki idején visszatartóztatva, még meg lesz vala menthető a társadalom javára, mig igy — részben önhibájokon kivül — fekélyei annak. E körültekintés eredményétől bizton reméljük, hogy midőn aláirási s gyüjtő iveinket, kitüzött magasztos czélunk érdekében, megbizottaink által, a jóltevő szivek elé terjesztjük: kegyes pártfogásukat nem tagadják meg attól.

E biztató reményben kérjük a szeretet Istenének áldását buzgó kezdeményezésünkre.

Kolozsvártt, 1872. január hóban.

B. Bornemisza Ignáczné, elnök. Szász Domokosné, id. titkár. B. Huszár Adámné, id. pénztárnok. Bán Istvánné, özv. Fejér Mártonné, b. Kemény Istvánné, Kovácsi Antalné, Korbuly Bogdánné, özv. Kócsi Károlyné, Ürmösi Samuné bizottmányi tagok.

Az országházból.

r. A képviselőház jan. 13-ki ülése **Majoros** Istvánnak „a nőknek a férfiakkal való egyenjogusitásáról" beadott inditványával kezdődött meg; majd **Halász** Bódi lépett fel ezen javaslattal: küldessék ki egy 5 tagu bizottság a házszabályok revisiójára, de figyelmeztetve lett, hogy e tárgyban már régen tett inditványt **Török** Sándor, mely a közelebbi ülésben kerül napirende. Az igazoló bizottság kiegészitéséről a ház rendelkezvén s helyeselvén a számvizsgáló bizottság jelentését a képviselőház 1871 január 1 — junius 15-ig terjedő időszakról szóló költségvetését— folytattatott a közoktatási budget részletes tárgyalása.

Mindennek előtt **Pauler** miniszter felelt **Madarász** kérdéseire. Eszerint a rendes tanitók évi fizetéséből levont 2%-at a magyar földhitelintézet kezeli, a számadás róla nemsokára közzé fog tétetni. Az elhunyt tanitók özvegyei és árváiról **gondoskodva van a népnevelési szükségségletre szánt összegből.** E pontnál azonban a t. miniszter ur figyelmébe kell ajánlanunk, hogy **azt** nem nevezhetjük gondoskodásnak, ha például 33 évet szolgált tanitó özvegye 100 frttal segélyeztetik, mert ily összegből megélni nem, de becsülettel meghalni sem lehet; ezért e czimen nem ma, de már tegnap **igénybe kell vala venni az állam segélyét;** a népnevelést leghathatósabban ugy mozditjuk elő, ha annak kidölt vagy elaggott munkásait, avagy azok özvegyeit becsületesen dotáljuk, és nem kárhoztatjuk éhenhalásra — vagy mások irgalmára; ily eljárás igazán ellenkeznek az ország méltóságával s ezért reméljük, hogy a miszter **utólagosan** szemlét tart az özvegyek és árvák ugynevezett **gondozásán** és segit a bajon. Mi is tudunk eclatans példát, azt hiszem mások is szolgálhatnak ilyenekkel....

A **fedezet** tételeiből kitünőleg bejött a magy. kir. egyetemi alapból 142,614 frt, tanár vizsgálati dijakból 500 frt, tanpénzekből 10,900 frt, egyes tanintézetek fentartására való járulékokból 27,724 frt, a váczi sükétnéma intézet alapjából 20,696 frt, a tanulmányi alapból 2,165 frt.

Bobory K. határozati javaslata oda kivánja utasitatni a miniszteriumot, gondoskodjék az egyetemi alap tisztázásáról. A **miniszter** szellőztetvén az egyetem multját azon biztositást adja, hogy az egyetem alap terhét a kormány igyekszik tisztázni, kisebbiteni, mire a határozati javaslat elejtetik. **Horn** az egyetemi alap czélszerübb kezelését óhajtaná, nem helyesli, hogy az ingatlanokból álljon, szeretné, ha az állam nem lenne kénytelen segélyt adni az egyetemnek. **Pauler** min. utal arra, hogy a néhai nagy Eötvös 1868-ban részletes kimutatást adott az egyetemi alapokról, ezt tette az 1869-ki zárszámadás is; a most nyomás alatt levő ujabb zárszámadások szintén felvilágositást nyujtandanak arról, minő állapotban vannak alapitványaink. Az, jobb-e a tőkésités mint az ingatlan vagyon, még kérdés tárgya, s fontosabb, mint sem azt jelenleg tárgyalni lehessen. A tisztázásra kiküldött bizottság is hozzá látand ismét a munkához, de ez nem oly könnyü, mert az alapitványokról szóló levelek szétszórtan találhatók meg hol a helytartótanács vagy az udvari kanczellaria, hol az erdélyi gubernium vagy a kamara levéltáraiban; előbb tehát hol létüket kell kipuhatolni, majd az actákat kikeresni, összeállitani, a bizottság elé terjeszteni. Azután, oly jogi kérdések, melyek századokon át fennállott viszonyokra terjednek, beható tanulmányt, tehát hosszabb időt vesznek igénybe; mi czélszerü, ezt könnyü meghatározni, de mi jogos, mi igazságos ezt az alapitványok természetéből, az ezt bizonyitó okmányokból kell és lehet kitudni, megitélni. Ez az oka, hogy a bizottság munkálatával még el nem készülhetett, bár eleget dolgozott.

A vita rövid folytatása után a ház helyesli a fedezetben kimutatott összegeket.

Lázár A. 25 alapitványt kiván felvétetni a költségvetésbe — csángó magyar ifjak neveltetésére. Az inditvány a pénzügyi bizottsághoz utasittatik.

A magyar nemzeti muzeum czimén személyes járandóságokra 31,770 frt szazaztatik meg, dologi kiadásokra pedig 52,678 frt előirányoztatik. P. **Szathmáry** K. a muzeum rendezetlensége ellen emel vádat, megrója Pulszkyt. A muzeum igazgatója azonban élczesen felelt meg az akadékoskodásra. Elismeri, hogy hiányok vannak, még több is mint Sz. érinté, de nem holyag az, mit fel lehessen fujni. Például leltároztak 25,500 magyar régi pénzt, de még hátra van 60,000 db; a suly és érték szerinti leltározás ma is meg van, de nincs tudományos leltározás. A könyvtárral sincs másképp, csak egy része van catalogizálva, a nagyobb nincs s e miatt nem használható, hat dijnokkal, többet dolgozni nem lehet, aztán többet felvenni se, mert akkor nem lesz a ki utasitson, a munkát ellenőrizze; 4—5 év mulva, meglesz a leltár, akkor hozzá lehet fogni a tudományos catalogizáláshoz. Azután több pénz is kellene, hogy az érdekesebb leleteket, mind meg lehessen venni, de nem adnak, az ország szegény. Igaz — ugymond — hogy az ethnographiai gyüjteményt beleékelték a zoologiába, de hát nem ékelhették a felsőházba, ha ez elmegy, lesz annak is külön helye; a halak és békák várhatnak még pár évet külön teremre, hisz mi nagyobb dolgokra is vártunk. stb. stb. Igaz az is, hogy sok tárgyat a pinczébe dobott, de a muzeum pinczéi nem olyanok, mint a más emberfiáé, lehet azokból földalatti termeket is csi-

TÁRCZA.

Sétatéri beszélgetések.

I.

T. Ej épen jó hogy találkozunk! Az a „Kör"-beli lég, melyet a kártyaasztaloknál pipaszáron át destilálnak, egészen az opiumok világába viszi fel a halandó fejét, hogy a gondolatok szinte tótágast állanak benne; hátha még rájönnek az emberre azzal a megyei és községi ujjászervezéssel: annyira agyonkapaczitálják az embert pro és contra, hogy az a kevés egészséges gondolat is, a mi megmaradt még a káputban, fuldokolva kiábálja a „luftot." Üssük el valami jóval a chaost, egy kis agyvelőgymnastika nem árt meg.

K. Pompás! Te bizonyosan tudsz megint valami jó „fris" skandalumot.... párbaj, öngyilkosság.... vagy hát mi?! szólj és ne hagyj megpukkanni a kiváncsiságtól!

T. Ejnye, ejnye barátom, te nagyon szépen megtisztelsz engem... mit? hát én vagyok a skandalumok szeméthordója?! Kikérem magamnak....

K. No, no! ne érzékenykedjél oly nagyon, bizony mintha csak más bőrbe bujtál volna; hát nem te voltál eddig a legügyesebb ujságoló? remekebb és mulatságosabb ember a föld kerekén nem volt nálad.

T. Igazad van, és ez az igazság az, mely engem összeforráz, oly pirító és szégyenteljes rám!

K. Az istenért ne bolondozzál, hisz talán csak nem akarsz koldusbarát lenni épen most, midőn a bolondok fejedelme a nagy „Karnevál" tartja diadalmenetét mindenüvé, vigadóinkba ugy mint tanácstermeinkbe....

T. Tanácsterem....! oh ez azon éles szurás, melynél kinosabbat nem adhattál volna szivemnek. De mielőtt megmondhatnám: miért? kifejtem előtted azon indokokat, melyek belőlem egészen más embert csináltak.

K. Mit kell megérnem! Ez a buskomoly hang... Régi tréfás fogásaidra gondolnék, ha oly egészen más nem volnál egész lényedben. Olyan vagy mint egy kétségbeesett sóhaj, melynek a végén egy hosszu gondolatjel ezután meg egy izmos felkiáltójel van. Csuda-e, ha én meg csupa kérdőjel vagyok?

T. Ne enyelegj barátom, hanem inkább nyujts nekem jobbot, hanem hangsulyozom: **férfias** jobbot nyujts. Én mától fogva ellensége vagyok a mai társadalomnak, igen; mert háborut izentem azon korrupczionak, melyet ma ugy hivnak, hogy „társadalom."

K. Aha! kezdelek érteni: az X. esete csinálta lelkedben ezt a forradalmat. Mi csürés-csavarás: megvallom, hogy én is megutáltam már az a sipláda lenni, melyet a „világ" kénye kedve szerint forgat.

T. Hisz akkor mi egy test és lélek vagyunk és a szövetség közöttünk szent.

K. Ugy van, csak azt kötöm ki, hogy mint ezelőtt, ugy ezután is opponáljunk egymásnak, még ha belátnánk is egymás igazságát; mert tudod, a kritika az a köszörükő, mely a gondolatokat oly ragyogókká csiszolja.

T. Nem bánom, ezt magam is szeretem, csak aztán ott a hol az előitéletekkel és a balfogalmak egész rablóbandájával kerül birokra a dolog, ott egymás mellett álljunk; mert az a „társadalom" oly hydra, hogy száz feje van, és mig mi egyetlen fulánk ellen küzdünk, az kilenczvenkilencz fulánkot küld másfelől ellenünk.

K. Igaz, a küzdelem nagyon egyenlőtlen, de azért nem ijedünk meg tőle. A fő, hogy **elszánjuk** magunkat; mert ahoz igazán elszánás kell, ha a „társadalommal" akarunk szóba állani. No de bizzunk abban a paizsban, mely mellünket fedi: a jóakarat- és igazságban. A ki mer, az nyer!

T. Tehát irtóháborut a társadalom sárkányfejeinek! Keressük fel a korrupczió hydráját mindenütt, a hova befészkelődött. Üzzük ki azt társalgó termeinkből, tanácsházainkból, a farizeuskodás szószékeiről, szóval: az élet minden zege-zugából.

K. Nagy fába vágjuk a fejszét, könnyen beletörhetik.

T. Azt gondolod, hogy az erkölcs és igazság oly fejsze, mely beletörik a korrupczió kórhadt fájába? Ez a feltevés a bün győzelmét jelentené az erény felett és a gonoszságnak oly erőt adna, melylyel megfojthatná az igazságot.

K. Ám jó: bizzunk fegyvereinkben. Hanem most jut eszembe, hogy mi azt gondoljuk, mintha egy egész hadsereg volnánk: fegyverkezünk, háborut izenünk és már is győzelemről álmodozunk. Nem lenne jó, ha meggondolnánk, hogy mi csak ketten vagyunk, a társadalom meg olyan hadsereg, mely a maga számát sem tudja...

T. Barátom te kishitü vagy. Az igazság a legnagyobb hadsereg, melyet valaha a világ látott. Oly erő az, mely már országokat teritett le. Különben is ne félj attól az annyira emlegetett társadalomtól, melynek valamennyi rétegeiben tulnyomó számmal találhatók, kik részint kegyelemből, részint tudatlanságból vakon indulnak nehány szemfényvesztő áltekintély után. A szemfényvesztést kell eloszlatnunk az igazság napfényével és leoldanunk a kolompot azok nyakáról, a kik ha vezetnek, hinárba vezetnek. Csak erő és kitartás!

K. Ez mind szép igy elméletben, de az élet a próba!

T. Magam is azt mondom. Ép azért ne beszéljünk sokat, hanem lássunk munkához.

K. Kész vagyok. De előbb fejtsd meg, a mit igértél, nem emlékszel? a tanácsteremről volt szó...

T. Igaz. Tehát a repedésből szakadás lett!

Annyi szép szó és frázis mind a két oldalról, annyi változatban elszónokolva a „közjó," az „édes anya" és más efféle: benn a szivekben pedig a pártoskodás, a hiu önzés engesztelhetlen kigyója!

K. Hát csakugyan oda hagyták ujból a tanácstermet?

T. Többet tettek: trónt faragtak belőle, melyre a 40-esek nagyravágyása-, felfuvalkodása- és csalhatatlanságának pápája ült.

K. De hisz az istenért azon a párton annyi értelmes és magas állásu ember van, hogy győzhet mégis az egység és összetartás szükségén az önzés bálványa.

T. Épen azért, mert — miként találóan mondád — az önzés bálvány, mely mindent felfal: a belátást és jóakaratot. A párt, mely önmagát teszi czéllá, oly szörnyeteg, melynek csak szája és gyomra van, de szeme és szive nincs. Él önmagáért, mindent megtett, ha jóllakott.

K. Szomoru, de ugy van. Nálunk mindent e szörnyeteg gyomra emészt fel: a jóhiszemü polgárok bizalmát, a város üdvét. És a legszörnyübb az, hogy a párt tagjai csak oly fogak, melyekkel egy pár telhetetlen gyomor a maga számára rág.

E fogakon megy nálunk minden keresztül ama gyomrok tömésére és hizlalására. A „dii minorum gentium" csak arra való, hogy rágjon és kérőzzék ama csontokon és morzsalékokon, melyekről a kövér falatokat egy pár „dii maiorum gentium" már elkölté.

T. Az a veszedelem, hogy a tömeg könnyen átengedi nyakát oly lépcsőkül, melyeken a hiuság és önzés emelkedik a közjó felé. Ez oly baj, mely talán mindaddig fennmarad, mig a tömeg tömeg lesz. E felett hát meddő a sopánkodás. Hanem szeretnék valamit a történtekről hallani.

K. Az inditvány emberei nyiták meg a harczot; de a mi őket egy nagy hatalomtól megfosztá, az a balszerencse; mert oroszlánjokat az ágyhoz szegezé.

T. Ugy hallám, hogy a „kisebbség" kifejté, miszerint a tervezetek alapelveinek összeegyeztethetlensége miatt nem tartott reményt arra, hogy szava másban meghallgattassék, mint aprólékos részletekben a forma kedvéért, és mert ezzel az óhajtott czélt el nem érné, sőt a „többséget" müveletei keresztülvitelében ok nélkül és a város java ellenére késleltetné: azért a részletes megvitatás részvététől a tanácsteremben eláll.

K. Ezt jól hallottad. Csakhogy a dolog nem eddig van; mert a meddő elállás nem volna egyéb gyerekes és gyümölcstelen makranczoskodásnál, a helyett, hogy tennének a nép képviselői, a mint azt tölök hivatás és kötelmek kivánják. Hanem a „kisebbség" kijelenté, hogy egy külön helyen lelkiismeretes tekintetbe vételével a tanácsteremben történő munkálatoknak, szintén saját legjobb sugalmai szerint dolgozni fog, ugy hogy munkálatával akkorra készen lesz, mikorra a „többség."

T. Különben mindezt és a kisebbség azon kérelmét, melyet a „többség"-hez intézett és más egyebeket is az ujságokból olvastam, azért érdekesebbek lesznek előttem azok, a kikről csak rájátszó vonatkozásokat hallottam.

K. A szereplőket érted? Ezek az igaz a szomoruság közepette is megtarták régi jó házi szokásaikat. A komikum abban éri el tetőpontját, hogy mig a pap tiszteletre méltó prédikácziójival a szószéken, a professzor leczkéztetéseivel a kathedrán: a tiszteletből mulatság és nevetség lesz, ha a pap a tanácsterembe is templomot, a professzor pedig a tanácsterembe is kathedrát visz be, ugy hogy az előbbi a tanácsteremben a parlamenti szokásokról nagy böjti prédikácziót, a másik meg leczkéket ad.

T. Ez nevetséges, annyi bizonyos, de ha sikerült a prédikáczió és leczke, azért haszna lehet, akárhol mondták. És ez a fő!

K. Megengedem, a sikert sem tagadhatom; mert az egyiknek sikerült kimutatnia, hogy **mit nem tud,** és mit nem hallott ő még a parlamentek történetében, a másik pedig feltalált egy eddig hallatlan dolgot — a **logikátlan logikát;** ugyanis a „közjó" érdekében kivánta, hogy ne beszéljenek a szónokok a „közjóról", hanem engedjék hadd menjenek a kik menni akarnak, szerinte ugyanis bármily magasnak tarja is más a közjót, előtte legnagyobb a párthiuság, és igy aranyhidat a futó ellenségnek!

T. A mint értesültem, az **elvről** is tartatott előadás, melyet az oktató professzor ugy kezdett, hogy: én meg felteszem azt a kérdést, mi az elv? és azt felelem rá, hogy semmitsem felelek; mert elég ha mondom, hogy az elv egy theoria; a theoria pedig szép ugyan, hanem nem alkalmazható a gyakorlatban; ergo: az elv **bliktri,** haszontalanság, épen azért nekem nem kell az a munkálat, melyben elvek vannak, hanem bive leszek és vagyok azon munkálatnak, melyben nincsenek elvek, csak a gyakorlat buborékaihoz alkalmazkodó kázuistika!

K. Tökéletesen igy van, mintha csak szóról-szóra mondtad volna. Mindezek merő következtetések és kikandikáló lólábak. Mégcsak azt teszem hozzá, hogy előadó az „igazomkodás" jogát és a gyakorlati élet minden bölcseségét saját monopoliumának jelenté ki. Ő az, a ki egyedül ismerheti és tudhatja, mi a gyakorlati és mi a nem gyakorlati, a „kisebbség" ezt nem tudhatja, a kisebbség csak elveket állit fel és csak ezeket tudhatja, az elvek pedig sületlenségek.

T. Hallám azt is, hogy előadás tartatott még azon világmozgató különbségről is, mely van jegyző és előadó közt, és a **nagy horderejü** kérdés ugy lett bámulatra méltó szellemiességgel megoldva, hogy a szónok kijelenté, miszerint „előadó annyit tesz mint én, jegyző pedig annyit tesz mint nem én". Ezen csudás magyarázat tudását ezentul minden „parlamenti képzettséggel biró" embertől elvárja, ezért irtam le szóról-szóra. Tehát tanuljunk! Nekem is más irta le.

K. Hiszen te mindent oly pontosan tudsz, mintha csak a szónokok fejéből kiugró Minerva volnál. Akkor hát azt is tudod, hogy a „kisebbség" hősi harczot vivott és ha a „többség" látszólagos győzelme az ököljog győzelme, a kisebbségé az ügy és az elvek igazságának diadala volt. Ez elég: a mag, az eszme, az elv diadalmas és ez **jövőt jelent.** Az a nagy hatalom, melyre hivatkoztak — az irodalom majd megteszi a magáét.

T. Servus! bizony egészen ránk esteledett! A viszontlátásig... De hó! még egy perczig! Hát aztán mit csinált a magára maradt „többség"?

K. Gondolkozott arról, hogy miről gondolkozzék. Mig végre eszébe jutott annak, a kinek minden eszébe jut, hogy hiszen azelőtt is, ha hiányzott valaki, azért nem olvastunk kathalogust, tehát ne olvassunk most se!

T. Igen, de az más dolog, ha egy pár ember körülményei miatt véletlenül elmarad és más, ha egy nagy rész kifejezett czélból és okok miatt testületileg **elhagyja** a gyülést!

K. Sohse törd rajta a fejed, bizzuk a jövőre! Servus!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nálni a berliniek mintájára. De beismeri azt is, hogy az amerikai kolibrik szebben vannak kiállitva, mint a honi verebek, azok a nagy teremben, ezek a szerény folyóson; de hát ő arról sem tehet, hogy az egész világ — közte Szathmáry is elhagyják a szerény folyósot s a nagy terembe sietnek, ludak és kacsák helyett kolibrikat nézni, mit rosz neven sem lehet venni. Sokat akart volna még mondani — igy szól Pulszky — de végzi azon szerény inditványnyal: régészeti gyüjtemény szaporitása czimén szavaztassék meg 3000 frt helyett 4000 frt.

E kedélyes beszéd utohatását zavarta némileg **Szontagh Pál** (a csanádi) imponálni akarván Pulszkynak, ki ezt, csak ugy félvállról vette (a bal éljenek daczára) — tehát ép ugy, mint kell venni a személyeskedéseket a nyilvános életben, kivált az országházban.

Legujabb táviratok.

Zágráb, jan. 15. Bedekovich bán ma nyitotta meg a horvát országgyülést nagy ünnepélyességgel, melyet a b. Kusevicezred egy diszcsapatának az országház előtti felállitása is emelt. Miután egy országgyülési küldöttség a bánt az országházba meghivta, a megérkezőt az országház előtt népes közönség, az országházban pedig lelkesült zsiviók üdvözölték; a karzatok tömve voltak. A királyi leirat felolvasását, mit a ház fenállva hallgatott végig, ismételve tetszésnyilvánitások és a király éltetése szakiták félbe. Végül pedig ünnepies isteni tisztelet tartatott, melyen a képviselők mindnyájan jelen voltak. A bánhoz intézett országgyülési egybehivó leirat igy hangzik: A midőn az ön javaslatát arra nézve, hogy a horvát-szlavon és dalmát királyságok országgyülését fővárosunkba, Zágrábba 1871 junius 1-jére összehivjuk — ezennel jóváhagyjuk, felhatalmazzuk önt, hogy a nevezett királyság országgyüléséhez ide mellékelten intézett leirat felolvasása után, ezen országgyülést megnyitottnak jelentse ki. Egyébiránt császári és királyi kegyünkkel maradunk ön irányában. Kelt Bécsben, 1871 márcz. 31-én.

A horvát-szlavon országgyüléshez intézet leirat szövege a következő:

Miután az 1868—70 évekre egybehivott horvát-dalmát-szlavon országgyülést 1871. jan 8-án, mint három évi törvényhozási időszakának lejárati napján helyettesünk által bezártuk az 1870. 2. t. czikke értelmében indittatva éreztük magunkat, a horvát-dalmát-szlavon országgyülést országos fővárosunkba, Zágrábban 1871 junius 1-jére egybehivni, mely országgyülést ezennel megnyitottnak jelentünk is ki. Egyébiránt megtartjuk önöket császári és királyi kegyünkben. Kelt Bécsben, 1871 márcz. 31-kén.

Ferencz József m. k.

Pejacsevich Péter gr. m. k.

Bedekovics Kálmán m. k.

Zágráb, jan. 15. A bán által ma megnyitott országgyülésen jelenvolt 68 tag, ezek közül 13 kormánypárti.

A magyar vasutépités 1871-ben.

Társulati pályavonalak.

Magyar keleti vasut.

E vasuthálózat I. szakasza, azaz á 20·1 mértföldet tevő nagyvárad-kolozsvári vonal 1870. évi szeptember 7-én adatott át a forgalomnak. A II. épitészeti szakasznak, a gyulafehérvár-tövis kocsárd-marosvásárhelyi 14·7 mérföldet tevő vonalrésze 1871. évi november 20. adatott át a közlekedésnek; összesen megnyilt e szerint 34·8 mértföld; a II. szakasz még hátralevő részén, t. i. a tövis, medgyes, segesvári 13·1 mértföld hoszu vonalon a mostani téli idő daczára is erélyesen dolgoznak, ugy hogy e vonalszakasz megnyitása, ha kedvezőtlen körülmények közbe nem jönnek, az 1872. év május vagy junius havában várható. A kis-kapus nagy-szebeni, mintegy 5 9 mérföldet tevő III. épitészeti szakaszon szintén erélyesen foly a munkálkodás; azonban helyenkint, különösen Vizakna körül még oly akadályokkal kell megküzdeni, hogy e szakasz megnyitása az 1872. év vége előtt alig várható. A IV. szakasz, mely egy részről Kolozsvártól Kocsárdig (a gyéres-tordai szárnyvonallal), másrészről Segesvártól Brasaóig mintegy 27 mértföld hosszuságban kiterjed, tekintve az itt előforduló vizválasztókat, és az előforduló csuszós lejtőket, a keleti vasut legnehezebb részét képezi. Tagadhatlan ugyan, hogy e szakaszon ujabb idő óta nagyobb erélylyel dolgoznak, azonban a munka, itt még anynyira hátra van, hogy e szakasz megnyitása egyelőre biztosan meg nem állapitható.

A keleti vasut összes hálózata körülbelül 80·8 mértföldet tesz, és az egyes vonalrészek engedély-okmányszerü befejezési határidői a következők:

Nagyvárad-Kolozsvár 1869. évi decz. vége.

Gyulafehérvár-Tövis-Vásárhely és Tövis-Kiskapus Segesvár 1870. évi decz. 1-je.

Kiskapus-Nagyszeben 1871. évi nov. 1-je.

Kolozsvár-Kocsárd (a gyéres-tordai szárnynyal) és Segesvár-Brassó 1872. év okt. 1-je.

A mit azonban az emlitettek szerint a kolozsvár-kocsárdi és gyulafehérvár-tövis-vásárhelyi vonalrészek kiépitése tetemesen elkésett, ugy a többi szakaszoknál hasonló hátramaradástól kell a dolgok jelen állása szerint tartani.

Az eddig elkészült vonalrészek között eddig müszakilag felülvizsgáltatott a nagyvárad-kolozsvári vonalrész, de ez is csak részben történhetett, mennyiben ezen eljárás alkalmával a Bánffy-Hunyad és Egeres közt levő, és a vizválasztón áthaladó, mintegy 2 mértfoldnyi, része a Waring és Eckersley-téle volt fővállalat idejéből származó nagyobb mérvü hiányok miatt átvehető nem volt, de arra alkalmas állapotban az ott folyamatban levő pótmunkák daczára még most sincs.

A gyéres-tordai szárnyvonal azon nyomváltozás folytán létesül, mely az 1870. évi XLVII. törvényczikk által az eredeti megállapodáshoz képest engedélyeztetett. E szárny a keleti vasut összes hosszába be nem számittatik és állami kamatbiztositásban nem részesül.

A keleti vasuthálózatnak Brassón tul leendő folytatása és az oláh pályákhoz leendő csatlakozása iránt folynak a tanulmányok.

A nagyváradi közös pályaudvar al- és fel épitményei készen vannak, épületeinek emelése pedig megfelelően halad.

A gyulafehérvári pályaudvar közös használata iránt a keleti és első erdélyi pályavállalatok közt létre jött egyesség a kormány által jóváhagyatott.

Különben e társulat ügyei nemsokára ismét törvényhozási tárgyalás alá kerülnek.

KÜLFÖLDI HIREK.

Az orosz miniszterium kebelében eddig külön biztosok voltak, kik Lengyelország közigazgatási érdekeit képviselték, s igy a szerencsétlen ország számára az autonomia bizonyos szinét megóvták.

Most ezen biztosok megszüntettettek. Egy czári ukáz szerint január 13-tól kezdve Lengyelország bekebelezése Oroszországba végleg befejeztetett. A név maga még meg fog ugyan maradni, miután a czár azt mondja, hogy a lengyel király czimét elődeitől örökölte s utódaira akarja átszállitani, de azért Lengyelország autonomi létele immár végleg megszüntnek tekinthető.

Az angol hadseregreform ügye szépen halad előre Nov. 1. óta a királynő nevezi ki a fegyveres sereg minden tisztjét, melynek átalakitására most gyökeres javitások terveztetnek. Mindenek előtt az ezredeket és zászlóaljakat toborzási kerületeikben fogják elhelyezni, mit a territorialis hadszervezet teljes életbeléptetése követend.

A militia és rendes katonaság közt továbbá szoros összefüggés fog létre hozatni. Végül a toborzott hadsereg szolgálati ideje hat évről 3—4-re fog leszállittatni hogy a tartalékosok száma annál inkább növekedjék. Különben az általános védkötelezettség elfogadásának eszméje folyton nagyobb hóditást tesz a sajtóban.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, január 17. 1872.

☞ T. olvasóinkat előfizetéseik megujutására kérjük, ne hogy a lap küldésében fennakadás történjék. Egyuttal tisztelettel megjegyezzük, hogy a **„KOLOZSVÁRI KÖZKÖNY"-re az előfizetés minden hó 15-től megujitható.**

— **A Deák-párt** január 15-ki esti értekezletén egy bizottságot küldött ki a választási törvényjavaslat megvizsgálására. Elnöke Perczel Béla. A hirlapi cautio tárgyában a párt többsége elfogadja a felsőház módositását, nem akarja azt csak ugy mellesleg elintézni. Deák Ferencz felszólalására e kérdésből nem csinálnak pártkérdést.

— **A képviselőház osztályai** tárgyalták a következő törvényjavaslatokat: a határőrvidék után viselendő közös költségek hozzájárulási arányáról; a köztörvényhatóságok közigazgatási kiadásairól; az 1872-ki hadjutalék megajánlásáról; a honvédzászlóaljak szaporitásáról; a magyar korona hadjutalékának az 1869-ki népszámlálásra fektetéséről.

— **Ministertanács** tartatott 13-án a horvát ügyek érdekében, január 14. reggel Bogovics ministeri tanácsos a magyar ministerium utolsó utasitásaival, Zágrábba utazott.

— **Hófuvatagok.** Jan. 10 —12-e közt oly hófuvatagok támadtak a magyar rónaságon, hogy néhol 6—8' magas volt a hó s a mozdonyok és hóekék feles számmal belerekedtek a hótorlaszokba, alig lehetett az utasokat fedél alá szállitani s kerülő utakon élelemmel ellátni. Most is katonaság és 12 gőzmozdony dolgozik a hó eltakaritásán, Debreczenből 500 munkást vittek Szoboszló felé. A hófuvatagok Fegyvernek és Rakamáz közt néhol 6—700° hosszak és 4—8' magasak voltak. 2' magas hótorlaszok több ezer ölnyire terjednek. A havazással járó vihar a távirdák legnagyobb részét is megrongálta, több helyen megszakitotta.

— **Kolozsvár város képviseletének** többsége gyorsan halad a 40-es munkálat megállapitásával, naponta tulesnek egész rakás §§-uson; nem is csoda, hisz az alapelvekkel nem bajlódnak, ezeket nincs, ki szigoru kritika alá vegye, legfőlebb aprólékos módositásokkal igazitgatnak a már kész munkálaton.

— **A deési társalkodó-egylet** által folyó hó huszadikán rendezendő tánczvigalom közbejött akadályok miatt elmarad. A rendezőség.

— **Három kisasszony mint egyetemi polgár** járja a lipcsei egyetemet: egyik orvostant hallgat, másik jogot, a harmadik vegyészetet tanul.

— **Farkas Mihály** a franczia háborukban katonatiszt lévén, egy izben oly franczia városban volt, hol a katonaságnak nehány órai szabad sarczot engedtek. Bement tehát egy uriházba, hol a könyvtárból kiválasztott egy jeles munkát, leült az asztalhoz, olvasott figyelmesen, s mikor a sarczidő letelt, a könyvet visszatette a szekrénybe, s mint ki a zsákmányból jól kivette a maga részét indult kifelé. A házi ur megindulva a nagylelkü vonáson, emlékül egy értékes órát tukmált rá. Szép adat e régi magyar költő életéből.

— **Földrajzi társulat.** Az amsterdami nemzetközi földrajzi congressuson, a magyarországi kormány részéről kiküldött hivatalos képviselője Tóth Ágoston ezredes s a közlekedési ministerium kebelében fenálló helyszinrajzi osztály főnöke onnan visszaérkezvén, decz. hó 4-én az akadémia ülésében felolvasást tartott az amsterdami kongressuson nyert tapasztalatairól. A nagy tetszéssel fogadott felolvasás végén felszólitá Tóth Ágoston ezredes Hunfalvy János akadémiai tagot, hogy az bölcs vezetése alatt alakitson hazánkban egy földrajzi társulatot. Hunfalvy ur, ki eddig vonakodott egy ilyen társulat alakitásától, tartván attól, hogy nem fog elég pártoló és szellemi munkás találkozni, most e fölhivás után késznek nyilatkozott egy ilyen társulat megalakulásán fáradozni.

— **Marczibányi Antal,** a hires Marczibányi család utolsó tagja, jan. 14. este végelgyengülésben, 80 éves korában elhunyt. Marczibányi a legérdemesebb magyar főurak egyike volt, ki hazájának nagy szolgálatokat tett számos és nagymérvü adakozásai által. Tudomány és irodalom mindig számithatott rá; fögyönyörét abban találta, ha egy nemes és üdvös irodalmi vagy társadalmi ezélt teljes erejéből előmozdithatott. Most sem felejtkezett meg az akadémiáról, melynek egyik igazgató tagja volt. Végrendeletében 20,000 forintot hagyományoz az akadémiának, még pedig azzal a hatarozott kikötéssel, hogy ez összeget a „tudományok népszerüsitésére" forditsa.

— **Porosz tallérok.** Egyik berlini lap szerkesztője, ki a porosz kormánynyal bizonyos dolgok miatt surlódásba jött, azzal fenyegetőzik, hogy fölfedezi ama bel- és külföldi lapokat, melyek a porosz kormánytól subventiót huztak és még jelenleg is huznak. Jó lenne biz ezt megtudni.

— A „**Kaschau-eperjeser Kundschafts-Blatt**" mutatványszámát vettük. E közlöny a felmagyarhoni érdekeket óhajtja szolgálni s gonddal van összeállitva. Megjelenik egy héten 2-szer. Előfizetési dij évnegyedre 1 ft 50 kr.

Nemzeti szinház. Ma csütörtök, január 18-án „Szép Helena". Operette 3 felv.

Távirati tudósitás a bécsi börzéről.

Jan. 16-ról: 5% Metalliques 63.—. 5% Nemzeti kölcsön 72.95. 1860-diki államkölcsön 108.—. Bankrészvények 892. Hitelrészvények 345.60. London 115. 20. Ezüst 114.75. Cs. kir. arany 5.49. Napoleondor $9.14\frac{5}{10}$.

Földtehermentesitési kötvények: Magyar 80.25. Temesi 78.25. Erdélyi 78.—. Horv.-Slavon —.—.

Id. felelős szerkesztő: **Sándor János.**

V. **Beküldetett.** 32.

Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

A delicat **Revalesciére du Barry** minden nyavalyát meggyógyit, a mely a gyógyszereknek ellentáll; u. m.: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, mirigy-, nyálhártya-, lélegzési-, hólyag- és vesebajokat, gumót, vérhast, száraznyavalyát, mellszorulást, köhögést, emésztéshiányt, szorulást, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzugást, émelygést és hányást még teherben is, diabetest, buskomorságot, soványkodást, csuzat, köszvényt, sárgalázt. — Kivonat 72,000 elismervényből gyógyulásokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak.

Elismervény sz. 58.471.

Prunettó (Mondovi mellett) 27. oct. 1869.

Uram! Biztosithatom önt, hogy a mióta a csodálatos **Revalesciére du Barryt** használom, azaz 2 év óta, nem érzem többé aggkorom nehézségeit sem 84 évem sulyát. Lábszáraim ismét nyulánkok, látásom oly jó, hogy nincs szükségem szemüvegre; gyomrom erős, mintha 30 éves volnék. Szóval, egészen megifjodottnak érzem magam; hitszónokolok, gyonást hallgatok, betegeket látogatok, meglehetős hosszu utakat teszek gyalog, eszem tiszta, emlékem világos. Kérem e nyilatkozatomat nyilvánossá tenni, ugy a hogy és hol önnek tetszik. Köteles szolgája

Castelli Péter abbé,
Bach. és Theol. és prunettói plébános, Mondovi kerület.

Táplálóbb lévén a húsnál, a Revalescière felnőtteknél és gyermekeknél 50-szer behozza árát gyógyszerekkel szemben.

½ **fontos bádog szelenczékben** 1 frt. 50 kr. 1 ℔ 2 frt. 50 kr., 2 ℔ 4 frt. 50 kr., 5 ℔ 10 frt., 12 ℔ 20 frt., 24 ℔ 36 frt.

Revalesciére csokoláde poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr. 48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faukal József füszerkereskedésében, Pesten Töröknél, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvártt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutcza a Redoutte során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutcza 134 sz., és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és füszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

A braunschweig-lüneburgi herczegi országos kormány által engedélyezett és biztositott

pénz-kisorsolás

összesen 1 millió 713,600 porosz tallérra

menő nyereményt tartalmaz, a mely 6 osztályban fog bizonyosan huzásra jőni.

Főnyeremény esetleg **100,000, 60,000, 40,000, 20,000, 15,000, 12,000,** 2 à **10,000,** 2 à **8000,** 3 à **6000,** 3 à **5000,** 8 à **4000, 3000,** 14 à **2000,** 29 à **1500,** 155 à **1000,** 7 à **500,** 211 à **400,** 18 à **300,** 333 à **200,** 225 à **100,** 25,685 à **60, 50, 47, 40** tallér sat.

Az első osztályu huzás **1872 január 25-én és 26-án** kezdődik s erre

Egész eredeti sorsjegyek (nem igérvény) ára 7 ft — o. é.
Fél eredeti sorsjegyek (nem igérvény) ára 3 ft 50 o. é.
Negyed ered. sorsjegyek (nem igérvény) ára 2 ft — o. é.

a melyeket az összeg osztrák bankjegyben beküldése mellett, legczélszerübben ajánlott boritékban pontosan s titoktartással, még a legtávolabb vidékekre is megküldök. Minden résztvevő az államczimerrel ellátott huzási lajstromot kap, s a nyereményeket is a huzás után azonnal megküldöm. Tessék mielőbb bizalommal fordulni

Heckscher Zsigmond

szerencsétől kedvezményezett bankházához.

2—5 **Hamburgban.** (374)

14—* (305)

Liebig Kumys kivonata

(vegytanilag készült sivatagtej.)

gyógyászati tekintélyek elismerése szerint gyorsabban és biztosabban gyógyit, mint minden, eddig a gyógyászatban használt szer: **tüdővészt** (még előhaladt állapotában is), **gumót, gyomor- és bél-hurutot, légcső-hurutot, vérhiányt** tartós betegségek és sok higany élvezete következtében, **sülyt, méhgörcsöt** és **testi gyengeséget.**

Palaczk számra pakolással együtt 1 ft. o. é. Megrendelésekhez az összeg mellékelendő, mert utánvét nem fogadható el.

Legalább 4 palaczkot tartó ládákban kapható.

Liebig sivatagteje (Kumys) főraktára által

Berlin, Gneisenaustrasse 7 a.

Jegyzet. Betegek, a kiknél minden használt szer sikertelen maradt, szíveskedjenek a fennebbi készitménynyel bizalmasan egy utolsó kisérletet tenni.

Röpiratok ingyen — és bérmentesen.

Tanár dr. Lapierre

befecskendése

3 nap alatt gyógyit*) minden húdcsökifolyást, valamint fehérfolyást nőknél, még üdült állapotban is. Egy palaczk ára használati utasitással 1 tallér 20 ez. garas. Az összeg beküldése mellett, szigorú titoktartás alatt kapható **Witt A.** által

Berlin, Lindenstrasse 18.

*) Százakat gyógyitott.

35—* (256)

A Gámán J. örökösök

KÖNYV-NYOMDÁJA

(Kolozsvártt)

elvállal s gyorsan és a legjutányosabb árban elkészit mindennemü nyomtatványt a kir. törvényszékek számára, el lévén látva a szükséges mintázatokkal.

Ezen kivül mindenféle könyvnyomdai munkák pontos és gyors elkészitésére vállalkozik. (346) 7—*

A nyomda a megfelelő számu gyors- és kézi sajtókkal van ellátva.

1—6 (383)

Részlet fizetés mellett is. Vidéki megrendelések gyorsan és legjobban eszközöltetnek.

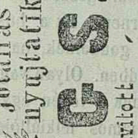
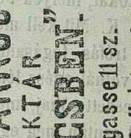

Minden gép utánirásbeli jótállás nyujtatik.

Valódi újonnan javitott

KÖNIGS.

HAMBURG-AMERIKAI VARRÓGÉP-GYÁRI

KÖZPONTI-RAKTÁR

LÉTEZIK „BÉCSBEN"

Belvárros Wallfischgasse II sz.

a Schwarzenbergstrasse Szögleten 4 sz.

Nagyban és eladás.

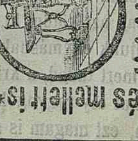
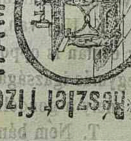

Részlet fizetés mellett is. Vidéki ... Az összeg egy részének beküldése mellett utánvétellel.

Ny. Gámán János örököseinél Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.